

Handläggare
Karin Söderling
Telefon: 08 50830121

Till
KN 2017-11-15

Kapellnamn på Skogskyrkogården

Svar på skrivelse från Marja Sandin-Wester m fl (MP), Sara Stenudd (V) och ersättaren Djuna Jangmyr (Fi).

Förvaltningens förslag till beslut

Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning som svar på skrivelsen

Mats Larsson
förvaltningschef

Bakgrund

Kyrkogårdsnämnden fattade 2017-06-14 beslut om ett ärende för beredning gällande vilket namn arkitekten Gunnar Asplund ville ha på det kapell på Skogskyrkogården som idag heter Heliga Korsets kapell.

Ärendet

Skrivelsen

I skrivelsen från Marja Sandin-Wester m fl (MP), Sara Stenudd (V) och ersättaren Djuna Jangmyr (Fi) nämns att anledningen till ett eventuellt namnbyte av Heliga Korsets kapell är att namnet ”*inte är förenligt med konfessionslösheten, eftersom korset som symbol är starkt förknippat med kristendomen*”.

Istället föreslås i skrivelsen att ”*..Skogskrematoriets tre kapell skulle tillsammans ha namnen tro, hopp och kärlek. Dessa ord är grundfundament i många religioner. (...) Kärlekens kapell sägs vara det namn som Gunnar Asplund själv ville ha på det största av Skogskrematoriets kapell. (..)*”

Kyrkogårdsförvaltningen föreslås i skrivelsen utreda vilket namn Gunnar Asplund ville ha på det kapell som idag heter Heliga Korsets kapell.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom staben. Synpunkter har inhämtats från kyrkogårdsförvaltningens förre tekniske direktör Börje Olsson samt från antikvarisk och historisk kompetens på Stockholms stadsmuseum.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningens utredning

Enligt de källor förvaltningen haft tillgång till så betecknades de tre kapellen vid Skogskrematoriet A, B, och C fram till år 1940 då anläggningen togs i bruk. A nämndes även som Stora kapellet.

Flera namnförslag diskuterades, men i januari 1940 beslöt kyrkogårdsnämnden enligt ordförande Yngve Larssons redovisning. Den 21 juni 1940 sker invigning av Skogskrematoriet och dess tre kapell. I invigningstalet meddelar Yngve Larsson:

"Det stora granitkorset här utanför viger byggnaden till en svensk kyrka, och det har givit anläggningen dess namn: Heliga Korsets kapell, i anslutning till namnet på ett gammalt medeltida vallfartskapell över Torgil Knutsson, som av trolösa Folkungar år 1307 avrättades på Pelarbacken ovanför Björns trädgård.

De båda mindre kapellen har vi kallat Trons och Hoppets kapell. Den dekorativa utsmyckningen ansluter sig till denna kristendomens heliga treklang."

I de efterforskningar i namnfrågan som förvaltningen gjort hittas endast ett skriftligt belägg där Gunnar Asplund själv berör namnfrågan. I tidningen Byggmästaren från 1940 finns en av Asplund författad artikel om anläggningen och där han skriver: "Stora kapellet, som efter ett medeltida vallfartskapell på Söder fått namnet "Heliga Korsets kapell" och han berör inget mer om historiken kring namnen.

Stockholms stadsmuseums utredning i namnfrågan

I bilaga redovisas Stockholms stadsmuseums utredning kring namnfrågan. Här ges inte heller några belägg för att Gunnar Asplund skulle haft någon uttalad idé i namnfrågan. *Stora kapellet* eller *kapell A* är de begrepp som används på ritningar och i text. Vidare refererar muséet till Asplunds samtida arbete med granitkorset i entrélandskapet och till Sven Erixons vinnande

förslag *Liv-död-liv* som valdes att utsmycka kapellet. Både gestaltningen av korset och muralmålningen *Liv-död-liv* kan ses som ett uttryck för att ge kapellet en mer profan inriktning.

Byta namn ingen enkel fråga.

Det finns alltså inga skriftliga belägg för att Gunnar Asplund skulle ha förordat namnet Kärlekens kapell istället för Heliga Korsets kapell.

Tron, hoppet och kärleken är dessutom ett begrepp inom kristendomen hämtat från Paulus korintierbrevet 13:13:” Så bliva de då bestående, tron, hoppet, kärleken, dessa tre; men störst bland dem är kärleken”. I den kristna symboliken brukar de illustreras med ett kors, ett ankare och ett hjärta.

Snarare får en namntriptyk som Tron, Hoppet och Kärlekens kapell likväl som Tron, Hoppet och Heliga Korset väl alludera till en kristen tradition. (jämf Kor 13:13).

Skulle ett namnbyte bli aktuellt kan frågan behöva beredas ytterligare och i så fall i slutändan bli föremål för beslut hos FN-organet Unesco eftersom namnet också är en del av Världsarvet Skogskyrkogården.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen anser att namnet Heliga Korsets kapell är väl inarbetat och också välkänt för stockholmarna. Här genomförs idag många ceremonier som inte följer Svenska kyrkans ordning, exempelvis borgerliga ceremonier. Förvaltningen har inte uppfattat att allmänheten haft synpunkter på att vilja välja bort kapellet för dess namn.

Historiska belägg för ett namnbyte finns inte och dessutom skulle ett namnbyte behöva beredas och beslutas som ett avsteg inom Världsarvet Skogskyrkogården.

Förvaltningen föreslår att frågan om byte av namn på Heliga Korsets kapell är utredd och inte bör beredas vidare.

Bilaga

1. Skrivelsen.
2. Stockholms stadsmuseums utredning i namnfrågan.